

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ІННОВАЦІЙНОЇ
ОСВІТИ

Кафедра адміністративно-правових дисциплін та публічного управління

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

Назва освітньо-професійної програми	Правоохоронна діяльність
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	26 Цивільна безпека
Спеціальність	262 Правоохоронна діяльність
Вид навчальної дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	українська
Рік навчання	другий (денна, заочна)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
протокол від 11.07.2025 № 11

СХВАЛЕНО

Вченою радою Навчально-наукового
інституту права та інноваційної
освіти
протокол від 19.06.2025 № 11

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Правоохоронна діяльність»

Володимир ШАБЛИСТИЙ

Розглянуто на засіданні кафедри адміністративно-правових дисциплін та публічного управління Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти
протокол від 18.06.2025 № 20.

Адміністративне право. Робоча програма навчальної дисципліни. Дніпро: Дніпровський державний університет внутрішніх справ, 2025 рік. 28 с.

РОЗРОБНИК:

1. Завідувач кафедри адміністративно-правових дисциплін та публічного управління Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук Дзюба Ірина Вікторівна;
2. Старший викладач кафедри адміністративно-правових дисциплін та публічного управління Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ Гребененко Ірина Олександрівна.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Завідувач кафедри публічного та приватного права Університету митної справи та фінансів, доктор юридичних наук, професор, академік Академії наук Вищої школи України Мінка Тетяна Павлівна;
2. Суддя Дніпропетровського окружного адміністративного суду, доктор юридичних наук, професор Ільков Василь Васильович.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни
(додаток 1 до Робочої програми навчальної дисципліни)**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС	4	4
Загальна кількість годин	120	120
Рік підготовки	2	2
Семестр	3	3
Лекції	20	8
Семінарські	20	4
Практичні	-	-
Самостійна робота	80	108
Індивідуальні завдання (курсова робота)	-	-
Підсумковий семестровий контроль	екзамен	екзамен

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни складена відповідно до освітньо-професійної програми за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавра в галузі знань 26 Цивільна безпека за спеціальністю 262 Правоохоронна діяльність, кваліфікація: бакалавр правоохоронної діяльності.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Адміністративне право» є засвоєння здобувачами вищої освіти системи знань про:

- 1) адміністративне право як багатоаспектний соціально-правовий феномен, а також його генезу, розвиток і соціальне призначення;
- 2) механізм адміністративно-правового регулювання суспільних відносин, його мету, а також адміністративно-правові засоби її досягнення;
- 3) суб'єктів адміністративного права й адміністративно-правових відносин, а також їх юридичні властивості;
- 4) провадження у справах про адміністративні правопорушення, його мету, завдання, принципи, учасників і стадії;
- 5) юридичну природу адміністративного примусу й адміністративно-правової відповідальності, а також підстави та порядок застосування системи заходів адміністративного примусу;
- 6) сутність адміністративного процесу й адміністративного судочинства, завдання, принципи та суб'єктів здійснення;
- 7) публічне адміністрування в адміністративно-політичній сфері, суб'єктів його здійснення, а також тенденції реформування системи правоохоронних органів в умовах реалізації Україною стратегічного курсу на її входження до Європейського Союзу.

Прикладний аспект мети цього курсу вбачається у формуванні у майбутніх правників необхідних для здійснення професійної діяльності вмінь і навичок застосування норм адміністративного права з метою забезпечення прав та законних інтересів фізичних і юридичних осіб, дотримання законності і правопорядку в суспільстві;

а) науково-юридична:

- сформуувати у здобувачів вищої освіти вміння та навички аналітичної роботи з різними джерелами галузі адміністративного права, а також проведення науково-дослідної діяльності в цій сфері;

б) загальноосвітня:

- засвоєння здобувачами вищої освіти понятійно-категоріального апарату доктрини адміністративного права, а також теоретичних положень, що пояснюють юридичну природу тих соціальних явищ і процесів, що пов'язані з публічним адмініструванням, наданням адміністративних послуг, а також притягненням осіб, винних у вчиненні адміністративного правопорушення, до адміністративно-правової відповідальності;

в) виховна:

- сформуувати ціннісні орієнтири здобувачів вищої освіти відповідно до ідеалів гуманізму, демократії, справедливості, поваги до особистості; сприяти формуванню професійних якостей правника.

Очікувані результати навчання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати:

- теоретичні положення, що розкривають сутність адміністративного права як багатоаспектного соціально-правового феномену, а також пояснюють його генезу, розвиток і соціальне призначення у сучасному суспільстві;

- механізм адміністративно-правового регулювання суспільних відносин, його мету, а також адміністративно-правові засоби її досягнення;

- коло суб'єктів адміністративного права й адміністративно-правових відносин, а також їх юридичні властивості;

- сутність провадження у справах про адміністративні правопорушення, його мету, завдання, принципи, учасників і стадії;

- юридичну природу адміністративного примусу й адміністративно-правової відповідальності, а також підстави та порядок застосування системи заходів адміністративного примусу;

- сутність адміністративного процесу й адміністративного судочинства, завдання, принципи та суб'єктів здійснення;

- юридичну природу публічного адміністрування в адміністративно-політичній сфері, суб'єктів його здійснення, а також тенденції реформування системи правоохоронних органів в умовах реалізації Україною стратегічного курсу на її входження до Європейського Союзу.

вміти:

- виокремлювати й аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки;

- юридично правильно характеризувати та кваліфікувати факти і

обставини вчинення адміністративних правопорушень;
- правильно застосовувати адміністративно-правові норми.

Вивчення дисципліни забезпечує формування необхідних компетентностей за освітньо-професійною програмою:

Інтегральна компетентність – здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК1 – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5 – Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8 – Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК10 – Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК11 – Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК12 – Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

Спеціальні компетентності:

СК1 – Усвідомлення функцій держави у сфері правоохоронної діяльності, способів та механізмів реалізації цих функцій.

СК3 – Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ.

СК4 – Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК5 – Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК6 – Здатність у межах своєї компетенції забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особи та суспільства, протидіяти нелегальній (незаконній) міграції, тероризму та торгівлі людьми, незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів.

СК10 – Здатність до аналізу та оцінки причин, умов та факторів, що впливають на вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень.

СК19 – Здатність здійснювати взаємодію з іншими суб'єктами сектору

безпеки і оборони, у тому числі при усуненні потенційних та реальних загроз державному суверенітету та територіальній цілісності держави.

СК20 – Здатність реалізовувати антикорупційну політику держави.

СК21 – Здатність правильно кваліфікувати адміністративні та кримінальні правопорушення, що віднесені до компетенції, як Національної поліції так і інших правоохоронних органів

Пререквізити та постреквізити дисципліни:

Пререквізити: навчальна дисципліна «Адміністративне право» вивчається після успішного засвоєння здобувачами вищої освіти «Теорії держави і права» – фундаментальної методологічної юридичної дисципліни, що дозволяє сформулювати у студентів базові знання про такі самостійні явища правової дійсності, як норми права, юридичні джерела права, правові відносини, юридичні факти, систему права і систему законодавства й їх структурні елементи, форми реалізації норм права, правопорушення, юридичну, законність, правопорядок і дисципліну, а також правове регулювання та його механізм.

Постреквізити: успішне засвоєння здобувачами вищої освіти навчального курсу «Адміністративне право» стане підґрунтям для вивчення таких навчальних дисциплін, як «Адміністративний процес», «Поліцейська діяльність», «Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції», «Запобігання та протидія домашньому насильству», «Безпека дорожнього руху», «Основи антикорупційної діяльності».

Здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати такі **результати навчання:**

ПРН1 – Розуміти історичний, соціальний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності.

ПРН3 – Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.

ПРН10 – Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРН11 – Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

ПРН20 – Контролювати в межах повноважень стан дотримання фізичними та юридичними особами вимог дозвільної системи, правил дорожнього руху, а також інших вимог законодавства у сфері правопорядку.

ПРН23 – Застосовувати заходи, спрямовані на запобігання та протидію корупції у різних сферах суспільної діяльності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА № 1. ПОНЯТТЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА ЙОГО

МІСЦЕ В СИСТЕМІ ПРАВА УКРАЇНИ

Історія становлення галузі адміністративного права у європейському та національному контексті. Поняття й юридичні джерела галузі адміністративного права. Нормативно-правовий акт як основне юридичне джерело галузі адміністративного права, його різновиди.

Поняття систематизації адміністративного законодавства та її форми (інкорпорація, консолідація та кодифікація нормативно-правового матеріалу).

Співвідношення адміністративного права з іншими галузями права, що є базовими структурними елементами системи права України: конституційним правом, фінансовим правом, земельним правом, трудовим правом, цивільним правом, кримінальним правом.

Адміністративне право як багатоаспектний соціально-правовий феномен. Адміністративне право як фундаментальна (профілююча) галузь права. Система адміністративного права як галузі права. Принципи та інститути адміністративного права. Предмет і метод адміністративно-правового регулювання. Способи адміністративно-правового регулювання.

Адміністративне право як юридична наука (самостійна галузь наукових знань). Основоположні категорії науки адміністративного права (публічне адміністрування, інструменти публічного адміністрування, публічний інтерес та ін.).

ТЕМА № 2. МЕХАНІЗМ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН

Адміністративно-правового регулювання. Поняття механізму адміністративно-правового регулювання та його мета. Структура механізму адміністративно-правового регулювання суспільних відносин та її складові елементи, що використовуються на окремих стадіях адміністративно-правового регулювання та на всіх його стадіях.

Поняття норм адміністративного права, їх особливості та види. Структура адміністративно-правової норм та її складові елементи (гіпотеза, диспозиція та санкція).

Поняття адміністративно-правових відносин, їх особливості та види. Структура адміністративно-правових відносин. Суб'єкти адміністративно-правових відносин та їх різновиди. Юридичні властивості суб'єктів адміністративно-правових відносин (їх адміністративна правоздатність, адміністративна дієздатність і адміністративна деліктоздатність (осудність)). Об'єкти адміністративно-правових відносин та їх різновиди.. Юридичний зміст адміністративно-правових відносин та його складники.

Поняття юридичних фактів як підстави для виникнення, зміни чи припинення адміністративно-правових відносин. Різновиди юридичних фактів.

Акти безпосередньої реалізації адміністративно-правових норм у формі використання, виконання та дотримання.

Акти тлумачення й акти застосування норм адміністративного права. Законність і правосвідомість як фактори, що впливають на ефективність механізму адміністративно-правового регулювання суспільних відносин.

ТЕМА № 3. СУБ'ЄКТИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА: ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ

Поняття та види суб'єктів адміністративного права. Фізичні і юридичні особи; індивідуальні і колективні суб'єкти; суб'єкти адміністративного права, наділені владними повноваженнями, та суб'єкти адміністративного права, які не мають таких повноважень.

Приватна особа в системі суб'єктів адміністративного права та її особливості. Види приватних осіб. Громадяни України й їх адміністративно-правовий статус. Іноземці, особи без громадянства, біженці та особи, які потребують додаткового чи тимчасового захисту й їх адміністративно-правовий статус. Адміністративно-правовий статус фізичних осіб-підприємців. Адміністративна правосуб'єктність приватної особи; її адміністративна правоздатність, адміністративна дієздатність і адміністративна деліктоздатність (осудність).

Підприємства, установи і громадські об'єднання як суб'єкти адміністративного права.

Суб'єкт публічного адміністрування (адміністративний орган як суб'єкт адміністративного права, його поняття. Компетенція суб'єкта публічного адміністрування та її складники (мета та завдання, предмет відання і повноваження). Види адміністративних повноважень: контрольні, координаційні, сервісні, юрисдикційні, інформаційні, дискреційні й ін. Способи отримання повноважень суб'єктом публічного адміністрування: наділення повноваженнями, перерозподіл повноважень та делегування повноважень.

Поняття та система органів виконавчої влади. Кабінет Міністрів України як вищий орган у системі органів виконавчої влади та його повноваження. Центральні органи виконавчої влади: міністерства, державні агентства, державні служби й інші центральні органи виконавчої влади. Їх компетенція. Рада міністрів Автономної Республіки Крим. Місцеві органи виконавчої влади: місцеві державні адміністрації (військово-цивільні адміністрації) та територіальні органи центральних органів виконавчої влади. Повноваження цих органів.

Суб'єкти місцевого самоврядування як суб'єкти владних повноважень.

ТЕМА № 4. ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Поняття провадження у справах про адміністративні правопорушення, його особливості, завдання та принципи. Строки розгляду справ про адміністративні правопорушення. Види проваджень у справах про адміністративні правопорушення: звичайне та спрощене.

Поняття доказування у справах про адміністративні правопорушення. Поняття та види доказів (речові, особисті та змішані). Оцінка доказів на предмет їх належності, допустимості та достовірності.

Учасники провадження у справах про адміністративні правопорушення. Суб'єкти владних повноважень, які вирішують справи. Суб'єкти, які

здійснюють провадження та складають протокол та суб'єкти, які розглядають і ухвалюють рішення у справі. Особи, яких притягують до адміністративної відповідальності та їх процесуальні права. Допоміжні учасники процесу (свідки, потерпілі, експерти, перекладачі, поняті й ін.) та їх процесуально-правовий статус). Оскарження ухваленого рішення та його юридичні наслідки. Виконання постанов у справах про адміністративні правопорушення.

Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення. Порухення справи й адміністративне розслідування. Поняття протоколу про адміністративне правопорушення, його зміст і значення у провадженні. Стадія розгляду й ухвалення рішення у справі, її етапи (підготовка справи, аналіз зібраних матеріалів, ухвалення постанови й доведення її до відома зацікавлених осіб).

Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, їх риси. Доставлення порушника. Адміністративне затримання особи. Особистий огляд і огляд речей. Вилучення речей і документів. Тимчасове вилучення посвідчення водія. Тимчасове затримання транспортних засобів працівниками поліції. Тимчасове затримання транспортних засобів інспекторами з паркування. Відсторонення осіб від керування транспортними засобами, річковими і маломірними суднами та огляд на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції.

ТЕМА № 5. АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРИМУС. АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Поняття та форми (різновиди) державного примусу. Поняття адміністративного примусу як форми державного примусу, його риси. Правові основи застосування заходів адміністративного примусу.

Види заходів адміністративного примусу з огляду на мету їх застосування: адміністративно-запобіжні, заходи адміністративного припинення та адміністративні стягнення.

Мета застосування адміністративно-запобіжних заходів. Перевірка документів. Огляд (обстеження, поверхнева перевірка). Проникнення до житла чи іншого володіння особи, входження до приміщення підприємств, установ і організацій. Вимога залишити місце та обмеження доступу на визначену територію. Обмеження або заборона руху транспорту і пішоходів на окремих ділянках вулиць і автомобільних доріг у разі затримання осіб відповідно до закону під час аварій, інших надзвичайних ситуацій. Адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі. Обмеження прав громадян, пов'язаних зі станом здоров'я. Заходи щодо запобігання домашньому насильству.

Мета застосування заходів адміністративного припинення та їх різновиди за критерієм призначення. Заходи адміністративного припинення загального характеру та їх види. Самостійні (оперативні) заходи адміністративного припинення: вимога припинити протиправну поведінку, привід осіб, заборонний припис, зупинка транспортних засобів, заборона чи зупинення

певних робіт або експлуатації різних об'єктів та ін. Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення: доставлення порушника; адміністративне затримання особи; особистий огляд і огляд речей; вилучення речей і документів та ін.

Заходи адміністративного припинення спеціального призначення: застосування до правопорушника фізичної сили, зокрема спеціальних прийомів боротьби (рукопашного бою); застосування спеціальних засобів; застосування вогнепальної зброї.

Поняття та законодавчі основи адміністративної відповідальності. Поняття адміністративного правопорушення та його склад (об'єкт і об'єктивна сторона, суб'єкт і суб'єктивна сторона).

Мета застосування адміністративних стягнень. Види адміністративних стягнень: попередження; штраф; оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; конфіскація: предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення; позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину (права керування транспортними засобами, права полювання); позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; заборона здійснення лобіювання; громадські роботи; виправні роботи; суспільно корисні роботи; адміністративний арешт; арешт з утриманням на гауптвахті, адміністративне видворення за межі України іноземців і осіб без громадянства за вчинення адміністративних правопорушень, які грубо порушують правопорядок.

Загальні правила і строки притягнення до адміністративної відповідальності.

Адміністративна відповідальність юридичних осіб.

ТЕМА № 6. АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС ТА АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО

Поняття, мета та принципи адміністративного процесу. Суб'єкти і учасники адміністративного процесу.

Структура адміністративного процесу. Поняття та види адміністративних проваджень: провадження, що мають установчий характер; провадження, що мають правотворчий характер; правоохоронні провадження (провадження у справах про адміністративні правопорушення); правонаділяючі провадження (провадження з реалізації контрольно-наглядових повноважень).

Стадії адміністративно-процесуальної діяльності.

Поняття та завдання адміністративного судочинства. Критерії оцінювання рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів публічного адміністрування.

Принципи адміністративного судочинства. Загальні (конституційні): верховенство права; законність; здійснення правосуддя виключно судами; участь народу у здійсненні правосуддя; незалежність і недоторканність суддів; державна мова судочинства; рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом; повага до гідності особи, невтручання в її особисте і сімейне

життя; змагальність сторін, свобода у наданні ними своїх доказів і у доведенні перед судом їхньої переконливості; гласність судового процесу та його повне фіксування технічними засобами й ін.

Галузеві принципи здійснення правосуддя в адміністративних судах України, закріплені у ст. 2 КАС України: верховенство права; рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом; гласність і відкритість судового процесу та його повне фіксування технічними засобами; змагальність сторін, диспозитивність та офіційне з'ясування всіх обставин у справі; обов'язковість судового рішення; забезпечення права на апеляційний перегляд справи; забезпечення права на касаційне оскарження судового рішення у випадках визначених законом; розумність строків розгляду справи; неприпустимість зловживання процесуальними правами; відшкодування судових витрат фізичних та юридичних осіб, на користь яких ухвалене судове рішення.

Форми адміністративного судочинства: загальне позовне провадження та спрощене позовне провадження.

Визначення компетентного суду. Адміністративна юрисдикція. Публічно-правові спори, що належать до адміністративної юрисдикції. Правила предметної, інстанційної та територіальної юрисдикції, наслідки їх недотримання (порушення).

Склад суду. Відводи. Учасники судового процесу (учасники справи, представники, інші учасники судового процесу). Процесуальні права й процесуальні обов'язки учасників процесу.

Докази і доказування. Засоби доказування. Предмет доказування. Обов'язок доказування в адміністративному судочинстві. Способи забезпечення доказів. Оцінка доказів судом.

Звернення до адміністративного суду. Поняття адміністративного позову. Строк звернення до адміністративного суду. Зміст і оформлення позовної заяви. Забезпечення адміністративного позову. Постановлення судом ухвали про прийняття позовної заяви до розгляду та відкриття провадження у справі.

Поняття стадії адміністративного судочинства. Обов'язкові стадії: звернення до суду та відкриття провадження у справі; підготовче провадження; розгляд справи по суті (відкриття розгляду справи по суті; з'ясування обставин справи та дослідження доказів, судові дебати; ухвалення судового рішення). Факультативні стадії: урегулювання суперечки за участю судді; перегляд судових рішень (апеляційне провадження; касаційне провадження; перегляд судових рішень за ново виявленими чи виключними обставинами).

ТЕМА № 7. ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ В АДМІНІСТРАТИВНО-ПОЛІТИЧНІЙ СФЕРІ

Організаційно-правові засади управління обороною. Збройні сили України. Їх види. Комплектування Збройних Сил України. Військова служба. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про військовий обов'язок і військову службу.

Організаційно-правові засади управління національною безпекою.

Державний кордон та його охорона. Режим державного кордону.

Організаційно-правові засади управління внутрішніми справами. Структура МВС України. Основні види управління в органах і установах, які перебувають у підпорядкуванні МВС України. Національна поліція України та основні види її діяльності. Служба в Національній поліції України. Службова дисципліна в національній поліції України.

Поняття та види надзвичайних ситуацій. Правові основи забезпечення безпеки в надзвичайних ситуаціях. Державна система запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій. Державна служба України з надзвичайних ситуацій.

Організаційно-правові засади управління закордонними справами. Міністерство закордонних справ та його органи за кордоном. Адміністративно-правове регулювання в'їзду в Україну та виїзду з України.

Організаційно-правові засади управління юстицією. Повноваження Міністерства юстиції України та його органів. Реєстрація актів цивільного стану. Організація нотаріальної служби. Органи юстиції та адвокатура.

4. СТРУКТУРА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Теми та план лекційних занять

Назва теми лекційного заняття	План лекційного заняття	Кількість годин
Тема № 1. Поняття адміністративного права та його місце в системі права України	1. Історія становлення адміністративного права. 2. Джерела адміністративного права. Систематизація адміністративного законодавства. 3. Співвідношення адміністративного права з іншими галузями права. 4. Адміністративне право як галузь права, як галузь правничої науки та як навчальна дисципліна.	2
Тема № 2. Механізм адміністративно-Правового регулювання суспільних відносин	1. Поняття та структура адміністративно-правового регулювання суспільних відносин. 2. Адміністративно-правові норми: поняття, їх особливості та види. 3. Адміністративно-правові відносини: поняття та їх структура.	2
Тема № 3. Суб'єкти адміністративного права: поняття та види	1. Суб'єкти адміністративного права: поняття та їх класифікація. 2. Суб'єкти адміністративного права, не наділені владними повноваженнями. 3. Суб'єкти адміністративного права, наділені владними повноваженнями.	2
Тема № 4. Проведення у справах про адміністративні правопорушення	1. Поняття та принципи провадження у справах про адміністративні правопорушення. 2. Учасники провадження у справах про адміністративні правопорушення. 3. Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення та їх зміст.	4

Тема № 5. Адміністративний примус. Адміністративна відповідальність.	1. Адміністративний примус як один із різновидів державного примусу. 2. Види адміністративно-примусових заходів в діяльності публічної адміністрації. 3. Поняття адміністративно-деліктного права та адміністративної відповідальності.	2
Тема № 6. Адміністративний процес та адміністративне судочинство.	1. Адміністративний процес поняття, його особливості та структура. 2. Система адміністративного процесу. 3. Неконфліктні провадження. 4. Конфліктні (юрисдикційні, спірні) адміністративні провадження. 5. Поняття, принципи та завдання адміністративного судочинства. 6. Система та компетенція адміністративних судів. Суб'єкти адміністративного судочинства. Способи судового захисту.	4
Тема № 7. Публічне адміністрування в адміністративно-політичній сфері	1. Поняття публічного адміністрування в адміністративно-політичній сфері. 2. Суб'єкти публічного адміністрування адміністративно-політичною сферою. 3. Державне управління адміністративно-політичною сферою в умовах дії правового режиму воєнного стану.	4

Теми семінарських занять

Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
Тема № 1. Поняття адміністративного права та його місце в системі права України.	2
Тема № 2. Механізм адміністративно-правового регулювання суспільних відносин.	2
Тема № 3. Суб'єкти адміністративного права: поняття та види.	2
Тема № 4. Провадження у справах про адміністративні правопорушення.	4
Тема № 5. Адміністративний примус. Адміністративна відповідальність.	4
Тема № 6. Адміністративний процес та адміністративне судочинство.	4
Тема № 7. Публічне адміністрування в адміністративно-політичній сфері.	2

Теми для самостійної роботи

Назва теми для самостійної роботи	Кількість годин
Тема № 1. Поняття адміністративного права та його місце в системі права України.	10
Тема № 2. Механізм адміністративно-правового регулювання суспільних відносин.	10
Тема № 3. Суб'єкти адміністративного права: поняття та види.	12
Тема № 4. Провадження у справах про адміністративні правопорушення.	12
Тема № 5. Адміністративний примус. Адміністративна відповідальність.	12
Тема № 6. Адміністративний процес та адміністративне судочинство.	12
Тема № 7. Публічне адміністрування в адміністративно-політичній сфері.	12

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

Теми та план лекційних занять

Назва теми лекційного заняття	План лекційного заняття	Кількість годин
Тема № 1. Поняття адміністративного права та його місце в системі права України	1. Визначення та історія становлення адміністративного права. 2. Джерела адміністративного права. Систематизація адміністративного законодавства. 3. Співвідношення адміністративного права з іншими галузями права. 4. Адміністративне право як галузь права, як галузь правової науки та як навчальна дисципліна.	2
Тема № 3. Суб'єкти адміністративного права: поняття та види	1. Суб'єкти адміністративного права: поняття та загальна характеристика. 2. Класифікація суб'єктів адміністративного права. 3. Суб'єкти адміністративного права, не наділені владними повноваженнями. 4. Суб'єкти адміністративного права, наділені владними повноваженнями.	2
Тема № 4. Проведення у справах про адміністративні правопорушення	1. Поняття та принципи провадження у справах про адміністративні правопорушення. 2. Учасники провадження у справах про адміністративні правопорушення. 3. Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення та їх зміст.	2
Тема № 5. Адміністративний примус. Адміністративна відповідальність.	1. Адміністративний примус як один із різновидів державного примусу. 2. Поняття адміністративного примусу в діяльності Національної поліції. 3. Види адміністративно-примусових заходів в діяльності Національної поліції.	2

Теми семінарських занять

Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
Тема № 2. Механізм адміністративно-правового регулювання суспільних відносин.	2
Тема № 6. Адміністративний процес та адміністративне судочинство.	2

Теми для самостійної роботи

Назва теми для самостійної роботи	Кількість годин
Тема № 1. Поняття адміністративного права та його місце в системі права України.	14
Тема № 2. Механізм адміністративно-правового регулювання суспільних відносин.	14
Тема № 3. Суб'єкти адміністративного права: поняття та види.	16
Тема № 4. Проведення у справах про адміністративні правопорушення.	16
Тема № 5. Адміністративний примус. Адміністративна відповідальність.	16
Тема № 6. Адміністративний процес та адміністративне судочинство.	16
Тема № 7. Публічне адміністрування в адміністративно-політичній сфері.	16

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТА ЗАВДАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Адміністративне право: поняття та завдання.
2. Історія становлення адміністративного права.
3. Адміністративне права в системі права України.
4. Соціальне призначення адміністративного права.
5. Джерела адміністративного права: поняття та їх види.
6. Систематизація адміністративного законодавства.
7. Предмет адміністративно-правового регулювання.
8. Методи адміністративно-правового регулювання.
9. Система адміністративного права: поняття та її елементи.
10. Принципи адміністративного права: поняття та їх система.
11. Адміністративне право як наука та предмет її пізнання.
12. Стадії адміністративно-правового регулювання.
13. Механізм адміністративно-правового регулювання суспільних відносин: поняття та його елементи.
14. Адміністративно-правові норми: поняття та види.
15. Особливості структури норм адміністративного права.
16. Поняття, особливості та види адміністративно-правових відносин.
17. Акти тлумачення адміністративно-правових норм.
18. Форми й особливості реалізації норм адміністративного права.
19. Сутність та принципи публічного управління. Структура публічного управління.
20. Державне управління як форма прояву державної виконавчої влади.
21. Соціальні й юридичні риси суб'єктів адміністративного права.
22. Компетенція суб'єктів владних повноважень: поняття, значення та структура.
23. Фізичні особи як суб'єкти адміністративного права.
24. Адміністративно-правовий статус громадян: поняття та структура.
25. Адміністративно-правовий статус іноземців та осіб без громадянства.
26. Публічна адміністрація як суб'єкт адміністративного права.
27. Поняття та види суб'єктів публічної адміністрації.
28. Система органів виконавчої влади: поняття та рівні.
29. Органи місцевого самоврядування як суб'єкти адміністративного права.
30. Об'єднання громадян як суб'єкти адміністративного права.
31. Інститут державної служби в системі адміністративного права.
32. Поняття, система, принципи та види державної служби в Україні.
33. Управління державною службою: завдання та функції. Система органів управління державною службою.
34. Організаційно правове регулювання проходження державної служби.
35. Адміністративно-правовий статус державних службовців: поняття та його елементи.
36. Адміністративні акти: поняття, властивості та види.
37. Адміністративний розсуд.
38. Поняття, завдання та види провадження у справах про адміністративні правопорушення.

39. Принципи провадження у справах про адміністративні правопорушення.
40. Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення.
41. Учасники провадження у справах про адміністративні правопорушення.
42. Заходи забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення.
43. Поняття, сутність, особливості й мета адміністративного примусу.
44. Заходи адміністративного попередження: їх призначення, види, підстави та порядок застосування.
45. Заходи адміністративного припинення: поняття, мета, підстави застосування, види, порядок застосування.
46. Поняття адміністративного правопорушення та його співвідношення з іншими видами правопорушень.
47. Склад адміністративного правопорушення: поняття та характеристика його структурних елементів.
48. Класифікація поняття адміністративного правопорушення (проступку).
49. Адміністративна відповідальність: поняття, мета, функції та принципи.
50. Суб'єкти адміністративної відповідальності.
51. Особливості адміністративної відповідальності юридичних осіб.
52. Підстави адміністративної відповідальності.
53. Адміністративне стягнення: поняття, мета, система та види.
54. Адміністративно-процесуальне право: предмет, методи, завдання.
55. Поняття адміністративного процесу та його структура.
56. Принципи адміністративного процесу: поняття та система.
57. Суб'єкти адміністративного процесу та їх адміністративно-процесуальний статус.
58. Структура адміністративного процесу, характеристика його елементів.
59. Адміністративне провадження: поняття, система та види.
60. Загальна характеристика провадження в справах за зверненнями громадян.
61. Дисциплінарне провадження щодо державних службовців.
62. Нормотворче провадження: поняття та його стадії.
63. Поняття принципи та завдання адміністративного судочинства.
64. Система та компетенція адміністративних судів.
65. Суб'єкти адміністративного судочинства. Способи судового захисту.
66. Докази і доказування в адміністративному судочинстві.
67. Стадії адміністративного судочинства.
68. Поняття публічного адміністрування в адміністративно-політичній сфері.
69. Суб'єкти публічного адміністрування адміністративно-політичною сферою.
70. Державне управління адміністративно-політичною сферою в умовах дії правового режиму воєнного стану.

6. КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота	Залік (З) / ЕКЗАМЕН (Е)
≤ 40	≤ 10	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100		
Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК + Е ≤ 100		

ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота	Залік (З) / ЕКЗАМЕН (Е)
≤ 20	≤ 30	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100		
Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК + Е ≤ 100		

**Критерії оцінювання аудиторних занять здобувачів вищої освіти
(денна та заочна форми навчання)**

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Високий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтуються на глибокому знанні чинного законодавства, теорії, історії та практики публічного управління.
4	Невисокий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними вадами. Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтуються на знанні чинного законодавства, теорії, історії та практики публічного управління.
3	Достатній рівень компетентностей. Достатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками.
2	Недостатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань, передбачених планом заняття, виконані, деякі види завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення.
1	Мінімальний рівень компетентностей. Здобувач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни й поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Незадовільний рівень компетентностей. Відсутність на занятті.

Для навчальної дисципліни «Адміністративне право» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: екзамен, стандартизовані тести, реферати, есе, презентації здобувачів вищої освіти, їх виступи на наукових заходах, інші види індивідуальних і групових завдань.

Критерії оцінювання самостійної роботи (денна форма навчання)

Максимум 10 балів	
Підготовка словника юридичних термінів з тем курсу	4
Підготовка презентації з навчальної теми чи з окремого питання	до 10 балів
Виконання самостійних завдань (за погодженням з викладачем та відповідно до програми курсу)	5
Підготовка доповіді	5
Виконання індивідуальних творчих завдань (за погодженням з викладачем та відповідно до програми курсу)	До 10 балів
Підготовка та розробка схем та таблиць	5-8 балів
Підготовка тез наукових доповідей, статей та участь у конференціях, круглих столах	до 10 балів

Критерії оцінювання самостійної роботи (заочна форма навчання)

Максимум 30 балів	
Підготовка словника юридичних термінів з тем курсу	4
Підготовка презентації з навчальної теми чи з окремого питання	до 15 балів
Виконання самостійних завдань (за погодженням з викладачем та відповідно до програми курсу)	5
Підготовка доповіді	5
Виконання індивідуальних творчих завдань (за погодженням з викладачем та відповідно до програми курсу)	до 10 балів
Підготовка та розробка схем та таблиць	15 балів
Підготовка тез наукових доповідей, статей та участь у конференціях, круглих столах	до 30 балів

Здобувач вищої освіти допускається до складання підсумкового контролю у разі, якщо ним виконані всі передбачені методичними матеріалами до семінарських і практичних занять з навчальної дисципліни поточні завдання та сума балів поточного контролю складає не менше, ніж 34 бали.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
----------------	-------------------------------	-----------------------

	Залік	Екзамен/ диференційований залік	Оцінка	Пояснення
90-100	зараховано	Відмінно	A	« Відмінно » - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.
83-89		Добре	B	« Дуже добре » - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близько до максимальної.
75-82			C	« Добре » - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.
68-74		Задовільно	D	« Задовільно » - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
60-67			E	« Достатньо » - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	не зараховано	Не задовільно	FX	« Умовно незадовільно » - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близько до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1-34			F	« Безумовно незадовільно » - теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Критерієм успішного проходження здобувачем підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр, навчальний рік).

З навчальної дисципліни «Адміністративне право» передбачено:

- для денної форми навчання – екзамен;
- для заочної форми навчання – екзамен.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається з суми балів за результатами:

Для денної форми навчання:

- поточного контролю (40 балів) – на підставі участі здобувача вищої освіти у семінарських та практичних заняттях;
- самостійна робота (10 балів) – на підставі виконання та захисту відповідних завдань;
- підсумкового контролю (50 балів) – на підставі екзамену.

Для заочної форми навчання:

- поточного контролю (20 балів) – на підставі участі слухача у семінарських та практичних заняттях;
- самостійна роботи (30 балів) – на підставі виконання та захисту відповідних завдань;
- підсумкового контролю (50 балів) – на підставі екзамену.

Єдина максимальна сума балів за всі види робіт з навчальної дисципліни – 100 балів. Максимальні суми балів за виконання завдань у рамках аудиторної, самостійної – 50 балів; 50 балів – за виконання завдань, винесених на підсумковий контроль.

У разі переведення Здобувачів на дистанційну форму навчання підсумковий контроль проводиться з використанням платформ СУДН Moodle та сервісу «Zoom Video Communications».

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧЕНО НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ

- навчальна аудиторія;
- мультимедійний проектор;
- екран для мультимедійного проектора зі штативом;
- ноутбук;
- програмне забезпечення для доступу до мережі Інтернет;
- програмне забезпечення Microsoft Power Point;
- акустичні колонки;
- лазерна указка;
- кліп-чарт;
- кольорові маркери;
- дошка;
- крейда.

8. ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основні нормативні акти

- акти міжнародного права:
  1. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-

членами, з іншої сторони (ратифіковано Законом України № 1678-VII від 16.09.2014) URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_a11/print1454426885682487. (дата звернення: 10.06.2025);

2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини): Рада Європи; Міжнародний документ, протокол від 04.11.1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text. (дата звернення: 10.06.2025).

- закони України:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

3. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

4. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.1992. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

5. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

6. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі : Закон України від 01.12.1994. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-вр#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

7. Про адміністративні послуги : Закон України від 06.09.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

8. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

9. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

10. Про громадянство України : Закон України від 18.01.2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

11. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

12. Про дипломатичну службу : Закон України від 07.06.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

13. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України : Закон України від 22.02.2006. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

14. Про дорожній рух : Закон України від 30.06.1993. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

15. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

16. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

17. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

18. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні : Закон України від 06.09.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

19. Про Збройні сили України : Закон України від 06.12.1991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

20. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

21. Про імміграцію : Закон України від 07.06.2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2491-14#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

22. Про Конституційний Суд України : Закон України від 16.10.1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

23. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 20.05.1997. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

24. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

25. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

26. Про оборону України : Закон України від 06.12.1991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

27. Про органи самоорганізації населення : Закон України від 11.07.2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2625-14> (дата звернення: 10.06.2025);

28. Про політичні партії в Україні : Закон України від 05.04.2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

29. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

30. Про правовий режим надзвичайного стану : Закон України від 16.03.2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

31. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22.09.2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

32. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

33. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності : Закон України від 15.09.1999. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14#Text> (дата

звернення: 10.06.2025);

34. Про свободу совісті та релігійні організації : Закон України від 23.04.1991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987-12#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

35. Про Службу безпеки України : Закон України від 25.03.1992. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

36. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 07.06.2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

37. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон України від 22.12.1997. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-вр#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

38. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону : Закон України від 22.06.2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

39. Сімейний кодекс України : Закон України від 10.01.2002. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

40. Про основи національного спротиву : Закон України від 16.07.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20#Text> (дата звернення: 10.06.2025).

- підзаконні акти:

1. Про затвердження військово-адміністративного поділу території України: Указ Президента України від 5.02.2016 № 39/2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/39/2016#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

2. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції: наказ МВС від 06.11.2015 № 1376. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

3. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі: наказ МВС від 07.11.2015 № 1395. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1408-15#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

4. Про затвердження Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції: наказ МВС та МОЗ від 09.11.2015 № 1452/735. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1413-15#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

5. Про затвердження Положення про дозвільну систему України: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.1992. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-92-%D0%BF/print>. (дата звернення: 10.06.2025);

6. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

7. Про затвердження Інструкції про порядок виявлення та постановки на облік осіб, які незаконно вживають наркотичні засоби або психотропні речовини: Наказ МОЗ, МВС, Генпрокуратури, Мінюсту від 10.10.1997. № 306/680/21/65/5. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0534-97>. (дата звернення: 10.06.2025);

8. Про затвердження Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 № 1363. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

9. Про затвердження Порядку направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 № 1103. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1103-2008-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

10. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України: наказ МВС від 15.11.2017 № 930. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

11. Про затвердження Порядку тимчасового вилучення посвідчення водія на транспортний засіб та його повернення: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 № 1086. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1086-2008-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

12. Про затвердження Порядку тимчасового затримання та зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 № 1102. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/990-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

13. Про Положення про проходження військової служби у Збройних Силах України іноземцями та особами без громадянства: Указ Президента України від 10.06.2016 № 248/2016 URL: <http://www.president.gov.ua/documents/2482016-20153>. (дата звернення: 10.06.2025);

14. Питання запровадження та здійснення деяких заходів правового режиму воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 08.07.2020 № 573. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/573-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

15. Про затвердження Порядку встановлення особливого режиму в'їзду і виїзду, обмеження свободи пересування громадян, іноземців та осіб без громадянства, а також руху транспортних засобів в Україні або в окремих її місцевостях, де введено воєнний стан: Постанова Кабінету Міністрів України від

29.12.2021 № 1455. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1455-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.06.2025);

16. Про затвердження Порядку встановлення заборони або обмеження на вибір місця перебування чи місця проживання осіб на території, на якій діє воєнний стан: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1450. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1450-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.06.2025).

- постанови, інші рішення, роз'яснення судів (Конституційного, Верховного):

1. Про практику застосування судами України законодавства про порушення правил адміністративного нагляду : постанова Пленуму Верховного Суду України від 28.03.1986. URL: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/D061282D942041D6C2257AF3003DC868](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/D061282D942041D6C2257AF3003DC868) (дата звернення: 10.06.2025);

2. Про внесення змін та доповнень до постанови Пленуму Верховного Суду України від 31.03.1995 № 4 «Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди» : постанова Пленуму Верховного Суду України. URL: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/D061282D942041D6C2257AF3003DC868](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/D061282D942041D6C2257AF3003DC868) (дата звернення: 10.06.2025);

3. Про судову практику у справах про хуліганство : постанова Пленуму Верховного Суду України від 22.12.2006 № 10. URL: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/D061282D942041D6C2257AF3003DC868](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/D061282D942041D6C2257AF3003DC868) (дата звернення: 10.06.2025);

4. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням Божка Валерія Віталійовича щодо офіційного тлумачення положень пункту 13.1 статті 13 Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» від 23.12.2014 № 7-рп/2014. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/main/o79/page> (дата звернення: 10.06.2025);

5. Висновок Конституційного Суду України у справі за зверненням Верховної Ради України щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади) вимогам статей 157 і 158 Конституції України від 30.07.2015 № 2-в/2015. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/main/o79/page> (дата звернення: 10.06.2025);

6. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо офіційного тлумачення положення частини першої статті 276 Кодексу України про адміністративні правопорушення від 26.05.2015 № 5-рп/2015. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/main/o79/page> (дата звернення: 10.06.2025);

7. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України положень частини другої статті 171-2 Кодексу адміністративного судочинства України від 08.04.2015 № 3-рп/2015. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/main/o79/page> (дата звернення: 10.06.2025).

Підручники:

1. Адміністративне право України : підручник / В. В. Серета, О. Л. Хитра, Ю. С. Назар, Д. І. Йосифович, Я. М. Когут та ін. ; за заг. ред. Ю. С. Назара. Львів : ЛьвДУВС, 2021. 680 с.
2. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін.; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Вид. четверте. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 656 с.
3. Бородін І.Л. Адміністративне право України: підручник / І.Л. Бородін. Київ : Алерта, 2019. 548 с.
4. Фоменко А.Є. Адміністративне право: підруч. / А.Є. Фоменко, Е.О. Сидорова, М.П. Юніна; за заг. ред. Юніна О.С. Дніпро: Видавець Біла К.О., 2022. 428 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Логвиненко Б.О. Проведення в справах про адміністративні правопорушення у сфері охорони здоров'я: навч. посіб. / Б.О. Логвиненко. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2020. 106 с.
2. Голобородько Д.В. Адміністративний процес (збірник презентаційних слайдів): Навч. наоч. посібник / Голобородько Д.В. Дніпро: ДДУВС, 2019. 314 с.
3. Борисенко Т.В. Особливості розгляду звернень громадян та запитів на інформацію в органах Національної поліції : метод. рек. / Т.В. Борисенко. Дніпро: ДДУВС, 2022. 68 с.
4. Проведення у справах про адміністративні правопорушення, повідомчі Національній поліції України (збірник презентаційних слайдів): навч. посіб. / кол.авторів: К.В. Бахчев, Р.В. Миронюк, А.О. Собакарь та ін. Дніпро: ДДУВС, 2021. 126 с.
5. Гаркуша В.В. Діяльність поліції щодо оформлення матеріалів адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху: навч. посіб. / В.В. Гаркуша, Р.Ю. Молчанов, М.О. Шевяков. Дніпро: ДДУВС, 2021. 120 с.
6. Правове регулювання адміністративних послуг (у схемах): навч. посіб. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. В. Сокурєнка ; [О. В. Брусакова, К. О. Крут, І. В. Панова та ін.]. Харків: ХНУВС, 2021. 120 с.
7. Адміністративне право України (загальна частина): навч. посіб. / [Остапенко О. І. Ковалів М. В., Єсімов С. С. та ін.]; [Вид. 2-е, доп.] Львів: СПОЛОМ, 2021. 616 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Крупнова Л.В. Розбудова вітчизняної системи виконавчого провадження в умовах реформування судочинства та суміжних правових інститутів: монографія. Харків: Константа, 2017. 488 с.
2. Салманова О.Ю. Правові акти в управлінській діяльності Національної поліції України: монографія. Харків: Панов, 2016. 460 с.
3. Логвиненко Б.О. Науково-практичний коментар до Дисциплінарного

статуту Національної поліції України / Б.О. Логвиненко. Київ: ВД «ДАКОР», 2022. 218 с.

4. Українська правнича енциклопедія / За заг. ред. В.М. Тертишника, Л.Р. Наливайко, А.Є. Фоменко, В.В. Ченцова. Київ: Алерта, 2023. 768 с.

5. Науково-практичний коментар розділу IV «Повноваження поліції» та V «Поліцейські заходи» Закону України «Про Національну поліцію» / Т.П. Мінка, Р.В. Миронюк, В.А. Глуховеря та ін.; за заг. ред. Т.П. Мінки. Харків: Право, 2016. 178 с.

6. Галуцько В., Стеценко С., Берлач А., Буханевич О., Ситников О. та ін. Адміністративне право та адміністративний процес України в умовах воєнного стану: колективна монографія / за заг. ред. В. Фелика, В. Курила. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 704 с.

Інші джерела:

1. Логвиненко Б.О. Взаємодія поліції та суспільства на засадах партнерства в діяльності підрозділів превентивної діяльності: метод. рек. / Б.О. Логвиненко, І.С. Кравченко. Дніпро: ДДУВС, 2018. 20 с. (Бібліотека працівника Національної поліції).

2. Кравченко І.С. Правові підстави та порядок виявлення та документування адміністративних правопорушень, пов'язаних із корупцією: метод. рек. / І.С. Кравченко, Б.О. Логвиненко, А.А. Манжула. Дніпро: ДДУВС, 2016. 44 с.

3. Організація роботи дільничних офіцерів поліції в об'єднаних територіальних громадах на засадах партнерства: метод. рекомендації. / Д. В. Голобородько, Б.О. Логвиненко, М.А. Очеретяний, А.О. Собакарь. Дніпро: ДДУВС, 2019. 68 с.

Інтернет-ресурси:

1. Верховна Рада України : офіційний вебпортал. URL: <http://rada.gov.ua> (дата звернення: 10.06.2025);

2. Кабінет Міністрів України : урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 10.06.2025);

3. Міністерство внутрішніх справ України : офіційний вебсайт. URL: <http://www.mvs.gov.ua> (дата звернення: 10.06.2025);

4. Конституційний Суд України : офіційний вебсайт. URL: <http://www.ccu.gov.ua> (дата звернення: 10.06.2025);

5. Національна поліція України : офіційний вебсайт. URL: <http://www.npu.gov.ua> (дата звернення: 10.06.2025).

**Завідувач кафедри
адміністративно-правових дисциплін
та публічного управління**

Ірина ДЗЮБА

